







Көкөлдөй МОНГУШ.



ТӨРЭЭН ЧУРТТАН БРАККА

Российяны Чогаалчылар эвделинин кезигүү Көкөлдөй Монгуш «Эремаа», «Часкы хаттар»...

Он ийгилиге

Чай төмүз, күс чоокшудай, Барыймаа Мартаажык-биле ийилээ...

ге чоран кижилер ону эскерип билер, Даштында артып калган кижилер...

Оларга көрдө даган Аалы-Херелдин саягыжыга...

Линь Ма деп тоянык кылдат баштап ус-шөвөр кылдаттар деп санап турган...

Кок-Дугайга кылдаттарын болгаш моолдарын, казактарын кылдат кижилер...

Чырамы Бедиринге Кара-кыс саягы-сеткил талы-биле кончуп быжык кижилер...

Чырамы Бедиринге Кара-кыс саягы-сеткил талы-биле кончуп быжык кижилер...

Чырамы Бедиринге Кара-кыс саягы-сеткил талы-биле кончуп быжык кижилер...

Төрүттүнгөн хунуңер-биле!

Бистин ынак ачавыс Дукур-оол Медээчи-олонвич МОНГУШ алды айың 10-да 60 харлаар...

Бистин эргим, ынак ачавыс Виктор Авандеевич КЫРГЫС...

Чырык черге төрүттүнгөн чурттаандан бээр Бекен харны харлап турар ачавыска...

Бистин хундулуг чөстөвис Виктор Авандеевич КЫР-ГЫС июнь 6-да 50 харлааны демдеглээ...

ЧАРЛАЛДАР

Тыва-түрк лицейин удуртулгазы дараазында мергезилерин ажалчыларын...

Шеверлекчи — 10 кизи, бызанчы — 4 кизи, электри-биле ажалдаар канакчы — 1, газ-биле...

1991 чылда Кызыл-Мажалыктык кезежги ор-тумак школын дооскан Аян Мочак-Хаевич Оор-жактын А № 354700 аттесталынын читкенин ба-рымдаалааш ону күш чок деп санаар.

«ХЕМЧИКТИН СЫЛДЫЗЫ» СОЛУННУН ШАҢНАЛДЫ ДЭЭШ 1995 чылдын июнь 17-де, субботада, кожуу-нар аразынын 128 мөнгөнү национал тыва үрөш...

«ОЛДА ХУН 30 КИЛОМЕТРГЕ ЧАДАГ ЧАРЫШ МАРАФОНУ (13 ШАКТА), ЧҮГҮРҮК АЙТТАР ЧАРЫЖЫ (11 ШАКТА)» База болур.

АУКЦИОНГА КИРЖИЦЕР! Тыва Республиканын Күрүнениң өнчү-хөрөңги комитети 1995 чылдын июнь 15-те Кызыл хоорай-га мурунда эдилелге турган, эргижирези ав-томашиналарын АУКЦИОН — САДЫЫНЧЕ ча-лап турар:

Table with 3 columns: марка, үндүргөн чылы, эге өртээ. Includes models like КамАЗ-5511, Газ-53, etc.

Адреси: Кызыл хоорай, Чүлдүм кудумчузу, 18, Чазак бажыны, 424 дугаарлык кабинет, Теле-фон 3-78-24.

КИНО

ИЮНЬ 7-ДЕ «НАВИРАЛ» «Уш мушкетер» 9.30, 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30. Видеоалга: «При-шарда» «Счастье» 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 шактар.

АГАР САНЫ: «Тыва соцбанк» № 363505

Кижилер чурттуг, куш уялыг

КӨК-ЧЫРААНЫ ДАГААНЫ

Чашкан тарынын тоо бы-дарып тарай бээр деп, маан чангыс чер-турттугларын база чер сапай апардымын...

Тыва хурешти Декпер-оол Шангыр-оолович Дон-га кончуп билдинди, бедик денгелеге башкарып эрттир-ген...

Алексей Нурсат Көк-Чы-раанын күдээзи. Кат-нези Светлана Шырышова, каты Валерий олар күдээзи үш онагы оқтаар орта...

Ам бо удаада Көк-Чыраа-ны дагып, чоңуң сузун кодуруп, чер-чуртувусту алгап, чоңуң сузун сөткө-лөңү мөөнөтүн, «Өскөн че-рим чиде бербээ» деп кий-гыртынын алаа-биле чыыш-ты эрттирдим.

Елена Шортанай уруглар-дан тергилээш, бирги че-ре төлөпчиг болган. Ол ор-та Хайыраканда хув салды-лыг Александрга, Екатерина Кандал-оол угбашкылар сүй-белек сунду.

1992-1994 чылдарда бир онзагай чүүл — кожуунда аарыг кижилериниң санын өлөөң турары. Херек кырында аарыг кижилер өлөөш эвес, болдуур ийни.

Шан-шаандан тура дагып чоран. Бидикти-Оваа чоо-гунда эрги чеверлер эккеп, ол-бо талазын хоорай бу-гу-биле «байлакштыканын-дай» ованы бээр ишкээр-деген чүве.

Оран-гандым, ош-мянжым! Оран-чуртум, оваа-даамга өңүп мөгөйгем. Алды чүзүн малдымнын, Амытан чоңумун амыр-лыктын өшүзө!

Александр Түрүш 8 мө-ге артыкче хурешкен ок-таткан. Көк-Чырааның эки хурешкен мөгөзи ол. Боду Кызыл хоорайда чурттап чоруур, чолчагы. Бо мөгө-лөн эскерген чүдүм: өскөн чери дээш үлүг назылыг акы-угбалаң-биле бир дем-пони хөдөлүр, бурпугаар үзөд-болалдыг кижилер болду.

Чадыр бажыны Маадыр-оол Кыргысович Будул (Нортумнаа өбөнгөн огул) эки кылын белеткээ. Оон дөрт талазына хундуктел-дир кижилерине чыгыс су-мени аялжыктарга берген.

Орт-сиген чаагай бол-зун! дээш-ле чабарыглар-дын кыгыга, үлүг назылыг-лар Натип-оол Шогжапты, Уйвук Демчины, Анай Ба-зыр-оол болгаш өскөтөр-дөө чөмүн дээжиниң отче ө-рүм түрүндө.

Шууден мөге Радик На-вэжий (Хайыракан), ужуур башлашканы Чимит Кувлар (Өвүр) болду.

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100. Инмак: 667000

РЕДАКЦИЈАНЫН КОЛЛЕГИЯЗЫ: Н. С. Базыр (кол редакторун орадакчы) А. Б. Монгуш, А. О. Оксур (харыс-салаалыг секретары), М. М. Сааг (кол редакторун орадакчы), Н. С. Эрген. РЕДАКЦИЈАНЫН ТЕЛЕФОНАРЫ: Кол редактор — 3-43-34; келген кижилер күлээш алып чар — 3-34-26; кол редакторун орадакчылары — 3-33-91, 3-34-17; харыс-салаалыг секретары — 3-34-93; орадакчылары — 3-45-93.

ААРЫГЛАР-БИЛЕ ДЕМИСЕЛ НАРЫЫДААН

Рыноктуг экономикада бер-гелээшкенин, бугурулдер-де болгаш келээ ажал-агыя-да кризис, азы өртек-үенени өскөн калык камгалалга улуг шаптарызынын таварыш-тырган. Эң бети чыккы, сов-хозтар болгаш карыгалыг бугурулдер камгалалыг ме-диннага көлөк-дөө төлөвөн турар. Эмнелгелерде эң чок деп чүвенин бир чылаагааны ына.

Сөөлү чылдарда аны-бур-чылдагаанынын уржундан кижилериниң амы-тыныдан чадар чоруу дык көвүздөп, Арагаалаашканы денде бер-генден өлүрүр, хоранпа-дыр дээр чегелиг. Тыванын төөгүзүгө барык түрүп көр-бөс чүдүлдерин най-кадык анык кижилер амы-тыныдан чарып турар.

де төлөвлөдөн хажы-дышыктыңар, чедир кыл-баа чүдүлдер дык көвөй болган. Кижин доңук, чайын дамдылар дээвир-лер алдаана ажалдап тура-рываытты укуру мында. Эмнелгениң акылы кижилеринг калдыкшылы-биле дөрт холбашкан болгай. Бо дээрге улуг политиктиг айткыч дээрзи билдингир.

Эмчиге сөс

Ош-биле чегелештир кижилерин хораар чоруу төрүтүнеринден көвүздөп тура-ры дууверинг. 1993 чылга чедир Улуг-Хем кожуунга чы-лаа ортумаа биле 160-170 кизи чок болуп турган болза, 1994 чылда ол сан-чургай 277 чек-кен.

тырыглары бо хүннерде чогулмалыг шиптирле-тинген. Кыр-чар мате-риалдар айткыры барык шиптирлетинмес апар-дык, эмчиңиң дүрген дуза чедирер станциянын маши-наларын бир дугаарык ча-налар ар арганы тый турар. Кожуунуң төп эмне 1-е-зи каш чыл бурунгар ажы-ралга кирсе-дөө, ажалда-рына таарымчалыг байдал-дар чок, эң ылаңгыяра кыш-кы үеде өерге оопт турар. Тудурулдар барык он ажык чыл дүргүзүндө эмнелгени ажалгалга кирип чад-дык, эң сөөлүндө, кажан далай суу эрги хоорай ор-вун шыа аңкалда, арай боорда дооскан. Ол киңер-

Арыл-оол БАЛГАН. Улуг-Хем кожуун эмнел-гениң кол эмчизи.

ХООЧУН ШЫДЫРААЧЫГА МӨГӨЙГ

Ам бистин аравыста чок Мапа Сумбуевич Хоумушк республикага шыдыраа спортунуң тоогүзүндө база бир онзагай черин өлөп турар.

Ол бөдүң болгаш кижилер дээрээ Тыванын алдар-дыг чурчучузу Георгий Суздайлыгы мынчаар сак-тып орав: «Мапа Сумбу-евич мени бажыныче ча-лааш «тугаа бар» дөөн. Чу-дукчулар эвделиниң ажалы-ның дугайында-ла боордош белеткенни, сести арак че-де берим-е. Кайың ын-дыг боор, мени са-ла «изиг ханнаткаш», чоруурумду өмчөкө эрт орав берген болгай. Эңи-ле кижилер!»

Харысалаалыг чай чок ажалга турса-да, ол хос-түүзеин шыдыраа сайзы-рылычыне уландырып кел-ген. Ол үелерде Абакан, Красноярск, Новосибирск хоорайлар, МАР-нын ай-мактарынын мастерлери-биле удаа-дараа ужуражы-солун марылдааларын эр-тирип турган. Ол респу-бликанын шыдыраа федерация-зынын даргазы түрү.

КИ.ЦИСТЕР: иңгилел амыдыралы — 3-34-19; 3-34-98, 3-34-49; 3-36-73; келээ ажал-агы — 3-36-82; культура оорелдиге болгаш чогаал — 3-39-15; ме-дээр болган спорт — 3-37 11, очулда — 3-34-39; 3-34-93, чаага — 3-39-03, корреспондтор — 3-41 23; үндүрүкчүлөр — 3-27-41; солун келбейн барганда — 3-57-92, 3-14-94; бухтартеория 3-41-16; чарлаалар килдизи — 3-34-57.

Тыванын дөрт казыр чемпионуң тинделелери ады-аңгы чылдарга хэ-мээржы, Бир дугаары — 1954. Оон соонда 1965,

Солун Россия Федерациязынын Парлаалга болгаш мас-салам информация чөсөктериниң талазы-биле хойлуңу-улазынын саягдалыга контрол болгаш бүрүкеленин Тыва девискээр эргелдигине бунчөктүнген.

Тыва Республиканын Пар-лаалга болгаш информация талазы-биле Күрүне комите-танын тпюграфиязы Кызыл, Шетинки болгаш Крапченко кудумчузу, бажы № 1.